

²³⁻³ Т.е. пастирско (архиерейско).

²³⁻⁴ Берат (ар.-тур.) – султански указ (грамота).

²⁴⁻¹ Владичина (диал.) – църковен данък към архиерея (епископа, митрополита) – титуляр на съответната епархия (грц. емватик, емватикия).

²⁴⁻² Изърсак (нар.) – последно, най-малко дете.

²⁴⁻³ Т.е. взех се.

²⁴⁻⁴ Ветрила – предпланински хребет (рид) на север от с. Жеравна, през който минава пряка пътека за Котел (С. Табаков. Опит..., Т. II, с. 278; Д. Константинов. Жеравна..., с. 9, 15, 29, 35, 150, 333; В. Тонев. Котел през Възраждането. С., 1993, с. 13).

²⁴⁻⁵ Джам (тур.) – стъкло, прозорец.

²⁴⁻⁶ Така е в оригинала. Терам – отивам, карам, подкарвам, искам, настоявам.

²⁴⁻⁷ Типари (диал., от грц. „типос“) – печата, отпечатва.

²⁴⁻⁸ Така е в оригинала.

²⁵⁻¹ Така е в оригинала.

²⁵⁻² Така е в оригинала.

²⁶⁻¹ Нечетлива дума.

²⁶⁻² Дип (тур.) – твърде, съвсем.

²⁷⁻¹ Кахър (тур.) – грижа, притеснение.

²⁷⁻² Сюрия, сюрек (тур.) – стадо.

²⁸⁻¹ Т.е. дори.

²⁸⁻² Т.е. равна Добруджа – обичайно разговорно название на Добруджа през Възраждането. Фигурира и в жеравненския фолклор – напр. в песента „Кудю нагоре отива, нагоре в равна Добруджа..“. Пълният текст е публ. от Д. Константинов. Жеравна..., с. 135 и от А Нягурова. Родовата памет..., с. 103.

²⁸⁻³ Лъча, лъчитба (диал.) – деля, отделям, деление. Лъчитбите са две – есенна (на 20 октомври) и пролетна (на 20 април). При лъчитба от всяка сюрия се отделят овцете (шилета, яловина, празове), собственост на всеки член на дружината, преброяват се и общата сума се равнява на броя на сюриите. След това се изчисляват разносоките (харчовете) и сумата се разхвърля на броя на овцете, като в края на сметката (хесапа) се установява годишната печалба (хак) в глави овце. Вж. Ив. Евстр. Гешов. Овчарите от Котленско и жътварите от Търновско. Според бележките на Божил Райнов и Дабко Уста Генчов. – ПСпБКД, VII, кн. XXXII и XXXIII, 1890, 310–326 (препубл. в книгата му Спомени и студии. С., 1928, 285–287); Д. Константинов. Жеравна..., с. 70; В. Тонев. Котел..., с. 30, 32.